

VAPAA-AJATTELIJAIN LIITON LIITTOKOKOUS PIDETTY (12.7.2008)

Päivitetty 23.6.2017

Vapaa-ajattelijain liiton järjestyksessä XXIV liittokokous (LK) pidettiin Piikkiön Tuorlassa 14.-15.6.2008.

LK:sta koskevia juttuja julkaistiin useampia ennen LK:sta:

[Vapaa-ajattelijain liiton liittokokous 2008: vaaalihuumetta \(29.5.2008\)](#) [PDF],

[Vapaa-ajattelijain liiton liittokokous 2008: esitykset ja lausunnot \(7.6.2008\)](#) [PDF],

[Onko Kari Pasanen Keski-Suomen vapaa-ajattelijain liittokokousedustaja? \(7.6.2008\)](#) [PDF] ja

[Vapaa-ajattelijain liiton liittokokous 2008: tuloslaskelma ja tase vuodelta 2007 ja tase 31.12.2007](#) [PDF].

Edustusoikeus ja lähetetyt edustajat

Liitossa on yhteensä 27 jäsenyhdistystä. Edustusoikeus määräytyi vuodelta 2007 31.1.2008 mennessä tilitettyjen liittomaksujen perusteella. Edustajia sai lähettää yhden alkavalta sadalta maksaneelta jäseneltä, kuitenkin enintään kuusi edustajaa.

Lappeenrannan ja ympäristön Vapaa-ajattelijat ry (LYVA) ei saanut lähettää yhtään edustajaa, koska se oli laiminlyönyt tilittää liittomaksut määräajassa. Pohjois-Savon Vapaa-ajattelijat ry:llä (POVA) ei ollut edustusoikeutta, koska yhdistys ei ollut tilittänyt yhtään liittomaksua vuodelta 2007, eikä yhdistyksellä ollut toimintaakaan. Jos toimintaa olisi ollut ja maksut olisi hoidettu ajallaan, molemmilla yhdistyksillä olisi ollut oikeus lähettää yksi äänivaltainen LK-edustaja. Tämän jälkeen edustajien lähettämisoikeus oli pienentynyt 32 edustajaan.

Myös Pääkaupunkiseudun ateistit ry (PAT) oli vaatinut edustusoikeutta LK:ssa, koska yhdistys oli tilittänyt yhden liittomaksun ollessaan vielä liiton jäsen vuonna 2007, eikä lainvoimaista ratkaisua yhdistyksen erottamisasiassa ollut saatu. Helsingin hovioikeus kuitenkin

hylkäsi yhdistyksen valituksen 6.6.2008 antamallaan ratkaisulla. Näin PAT:n erottaminen liitosta jäi voimaan, eikä PAT:lla ollut edustusoikeutta LK:ssa.

Pohjois-Kymen Vapaa-ajattelijat ry:llä oli oikeus lähettää yksi edustaja. Yhdistyksen hallitus oli kuitenkin päättänyt yksimielisesti, ettei edustajaa lähetetä. Syynä on jonkinlainen protesti liiton toimintaa vastaan yhdistyksen puheenjohtaja Heljä Pekkalinin taholta. Syytä ei ole tarkemmin julkisesti kerrottu. Näin äänivaltaisia edustajia oli loppujen lopuksi 31 (vuoden 2005 LK:ssa 34).

Jussi K. Niemelä löysi räväkän jutun Turun Sanomista.

Lauantaina 14.6.2008 paikalla oli vain 29 edustajaa. Sunnuntaina 15.6.2008 kaikki edustajat olivat paikalla, kun Vaasan Vapaa-ajattelijat ry:n (VVA) edustaja Pentti Suksi ja Varkauden Vapaa-ajattelijat ry:n (VARVA) edustaja Janne Vainio saapuivat hekin kokoukseen.

Seuraajat ym.

Muita kuin edustajia on ollut tapana kutsua seuraajiksi. Seuraajia, liiton istuvia luottamushenkilöitä, liiton työntekijöitä ym., jotka eivät olleet edustajia, oli kokouksessa ainakin 33. Näin osanottajamäärä oli yli 60 henkilöä.

Rivi 1 Kim Sjöström (oik.), Teuvo Moisa, rivi 2 Marketta Ollikainen, Marko Koivuniemi, Jorma Snellman, Kari Pasanen, rivi 3 Martti Vaattovaara, Pertti Periniva, Toni Nieminen, Niko Saarinen, Kari Hanka (vain puolet näkyvissä), rivi 4 Marko Lakkala, Tapio Leppänen, Anneli Aurejärvi-Karjalainen, Lasse Pylkki, Matti Nummelin, rivi 5 Janne Vainio (vihreä paita), Toni Husu (AAK:n takana), Timo Rantala, Antti Värri, Teuvo Kantola, rivi 6 Leila Närhinen, Eila Lehtonen ja äärimmäisenä vasemmalla Arto Tiukkanen, rivi 7 Jussi K. Niemelä (musta paita), Rauno Toiminen ja Erkki Haapaniemi (tumma takki). Viimeisessä penkkirivissä äärimmäisenä vasemmalla Timo Mykrä ja keskivaiheilla Heikki Karjalainen (vaalea paita). Takaoikealla seisovat Erja Sallinen (vas.) ja Erkki Hohenthal.

Aamu-uutinen

Heti aamulla, kokousväen saapuessa Tuorlaan, ihmisten luettavana kierteli isohko, toimittaja Salla Tuomolan Turun Sanomissa 14.6.2008 julkaistu kuvajuttu vapaa-ajatteliijoista [linkki vanhentunut]. Sen otsikko oli: *Vapaa-ajatteliijoille tuli ilmiriitä eroa kirkosta –nettipalvelusta*. Juttuun oli saatu ainesta Turun Vapaa-ajattelijat ry:n (TUVA) pj Tauno Lehtoselta, ja kuvassa esiintyivät liiton johtohenkilöiden vaihtoa ajaneet Lehtonen, Erkki Haapaniemi, Paula Vasama, Jussi K. Niemelä ja Arto Tiukkanen.

Lehtonen oli närkeästyntynyt siitä, että tamperelaiset halusivat nähdä sivustonsa ja palvelunsa liitosta riippumattomana, itsenäisenä toimijana. Hän arveli, että liiton toiminta halutaan keskittää Tampereelle.

Jutun mukaan muiden jäsenyhdistysten piirissä olisi herättänyt närää Tampereen Vapaa-ajattelijat ry:n (TAVA) varallisuus.

Prometheus-seremoniat Oy mainittiin liittoa vuosikausia jakaneena tekijänä. Yhtiö nauttii liiton taholta kilpailukiellosta, joka on rajoittanut vuodesta 1999 lukien liiton ja asiaa koskevan sopimuksen allekirjoittaneita yhdistyksiä. Lehtonen ei kannattanut sopimuksen jatkamista.

Pääkiistat keskittyvät Lehtosen mukaan kuitenkin henkilökysymyksiin. Tämä viittaa siihen, että Lehtonen oli ensimmäinen, joka toi julkisuuteen helsinkiläisen Niemelän puheenjohtajaehdokkuuden.

Jutussa oli muutamia pikkuvirheitä, mutta Lehtonen oli halunnut räväköittää ennakkouutisointia. Imagofasistit eivät pitäneet jutusta, koska se kertoi ristiriidoista liiton sisällä.

Ansiomerkit

Usein LK on tilaisuus, jossa luovutetaan liittohallituksen (LH) myöntämiä ansiomerkkejä. Todettakoon tässä, että kovin suuria ansioita merkin saamiseksi ei vaadita. (Ks. [Ansioista ja ansiomerkeistä \(27.12.2006\)](#) [HTML].) Usein riittää, että saaja on yleensä ollut määräajan (10 vuotta hopeisen ansiomerkin osalta ja 20 vuotta kultaisen ansiomerkin osalta) yhdistyksen jäsen ja osallistunut jollakin tavalla yhdistyksen toimintaan tai yleensä vapaa-ajattelijain tavoitteiden ajamiseen.

Ansiomerkkien saajia, Paula Vasama (vas.), Erkki Hohenthal, Veikko Koskinen, Oili Suomi ja Heli Astala. Ansiomerkkejä ja ansiomerkkikirjoja luovuttamassa Tauno Lehtonen (oik.), Jori Mäntysalo ja Timo I. Vasama (vihreä liivi).

Tässä LK:ssa hopeinen ansiomerkki luovutettiin Erkki Hohenthalille (Karkkilan Vapaa-ajattelijat ry (KAVA)). Kultaisen ansiomerkin saivat Paula Vasama (Helsingin Vapaa-ajattelijat ry (HVA)) sekä neljä TUVAn pitkäaikaista jäsentä, Veikko Koskinen ja kolme entistä kansanedustajaa, Heli Astala, Oili Suomi ja Ensio Laine.

Ensio Laine piti kiitospuheessaan tärkeänä, että liitto toimisi koko maan alueella ja ainakin siellä missä jo on olemassa jäsenyhdistys.

*Ensio Laine saa kultaisen ansiomerkin.
Ensimmäisessä rivissä hänen takanaan Oili Suomi
(vas.) ja toisella puolella Veikko Koskinen.*

Oili Suomi kertoi, että mennessään 1935 Kaarinassa Ristimäen kouluun, hän ei osallistunut uskonnon opetukseen. Opettaja Anna Paronen kertoi Oilin isän, Vilho Kaislan, ilmoittaneen, ettei tytär osallistu tuohon opetukseen. Tässä koulussa hän oli ainoa uskonnonopetuksesta vapautettu oppilas. Myöhemminkään hän ei koskaan ottanut osaa uskonnonopetukseen.

Vilho Kaisla (1897-1950) toimi Turussa työväenlehtien asiamiehenä ja oli myöhemmin keskeinen henkilö vapaa-ajattelijain toiminnassa. Hän toimitti yhdessä Yrjö A. Heleniuksen kanssa Vapaa-Ajattelija –lehden numerot 1940:1 ja 1940:2 sekä yksin numeron 1940:3 ja vuonna 1941 ilmestyneet numerot 1941:1 ja 1941:2. Tähän lehden julkaiseminen lakkasi. Oili Suomi kertoi, että hänellä on vielä tallella näitä lehden numeroita.

Liiton sihteerinä Vilho Kaisla toimi 12.1.1941-7.7.1945.

Heli Astalankin koulunkäynti alkoi samoissa merkeissä. Hän kertoi isoisänsä eronneen heti kirkosta vuonna 1923, kun eroaminen tuli mahdolliseksi. Isoisä oli ollut myös perustamassa kirkostaeronneiden yhdistystä. Kun Heli aloitti koulunsa 1947 Lohjan aseman koulussa, hänen äitinsä, Alli Lehtisalo, ei päästänyt tytärtään uskontotunnille. Uskonnonopetuksesta vapautetuille oppilaille opetettiin uskontojen historiaa ja siveysoppia ja oppikirjana oli tuohon aikaan J. O. Metsikön kirja Kasva hyväksi (Otava, 1936).

Alli Lehtisalo sai liiton kultaisen ansiomerkin 17.6.1978 Vaasan liittokokouksessa. Astala oli tyytyväinen, että hänkin nyt sai merkin. Astala oli vaikuttamassa uusien koululakien syntymiseen eduskunnassa 1983, jolloin hän toimi sivistysvaliokunnan puheenjohtajana. Näiden koululakien myötä syntyi uskonnollisiin yhdyskuntiin kuulumattomille oppilaille tarkoitettu oppiaine, elämänskatsomustieto, jonka opetus alkoi elokuussa 1985.

Valtakirjasotkuja

LK:n kokoavaksi sihteeriksi valittiin Jori Mäntysalo.

Kokoava sihteeri Jori Mäntysalo.

Valtakirjojen tarkastajina olivat toimineet Eino Huotari ja Tiukkanen. Valtakirjantarkastus kertoi, että lauantaina kokoukseen oli saapunut 29 äänivaltaista edustajaa. Näistä 22 oli jäsenyhdistyksissä valittu varsinaisiksi edustajiksi ja seitsemän varaedustajiksi.

Kimmo Sundström kysyi miksi Kari Pasanen oli hyväksytty Keski-Suomen vapaa-ajattelijat ry:n (KSVA) edustajaksi, vaikka yhdistys ei ollut valinnut häntä minkäänlaiseksi edustajaksi. Liittovaltuuston (LV) pj Olavi Korhonen sanoi olleensa läsnä valinnat tehneessä kokouksessa ja kertoi, että Pasanen oli valittu yhdistyksen varaedustajaksi.

Edelleen Korhonen sanoi, että Anneli Laakkonen olisi valittu Kotkan Vapaa-ajattelijat ry:n (KOVA) edustajaksi. Kuitenkin yhdistyksen varsinaiseksi edustajaksi oli valittu Kari Mänttari ja varaedustajaksi Esa Honkanen.

Liiton toimiston- ja taloudenhoitaja Paula Vasama ilmoitti, että Joensuun seudun vapaa-ajattelijat ry:n (JSVA) varaedustajaksi ilmoitettu helsinkiläinen Jyrki Karjalainen ei ollut yhdistyksen jäsen ilmoitushetkellä. Vain jäsen voi olla edustajana. Karjalainen oli ilmoitettu sanotun yhdistyksen jäseneksi vasta pari päivää ennen LK:sta.

Eino Huotarille esitettiin kysymys miksei KOVA:n varsinaiseksi edustajaksi valittu Kari Mänttari ole läsnä kokouksessa. Huotari oli antanut KOVA:lle sen väärän tiedon, ettei Mänttari voisi toimia yhdistyksen LK-edustajana, koska hänen nimeään ei löydy jostakin liiton rekisteristä. Samalla Mänttärin majoitusvaraus oli peruttu. Mänttari jäi saapumatta kokoukseen Huotarin sabotaasin takia.

Valtakirjantarkastajat eivät olleet ottaneet vastaan Helsingin yliopiston vapaa-ajattelijayhdistys Prometheuksen (HYPROM) valtakirjaa. Yhdistyksen edustaja Kim Sjöström antoi valtakirjansa kokouksen puheenjohtajalle.

Lehtonen esitti Robert Brotheruksen kannattamana, että kaikki valtakirjat hyväksyttäisiin. Sjöström ei ollut valmis hyväksymään kolmea edustajaa. Päätettiin kuitenkin hyväksyä kaikki edustajat.

Kokouspuheenjohtajien ym. valitseminen

Sundström ehdotti Sjöströmiä kokouksen puheenjohtajistoon. Aki Räisänen ehdotti puheenjohtajistoon Anneli Laakkosta ja Olavi Korhosta. Korhonen ehdotti Huotaria puheenjohtajistoon ja Laakkosta kokouksen sihteeriksi. Marko Koivuniemi kannatti Korhosta kokouksen puheenjohtajistoon ja ehdotti sinne myös Jyrki Karjalaista.

Tiukkanen ilmoitti ”lakitieteen viimeisen sanan”, jonka mukaan kokouksen puheenjohtajan tulee olla edustaja. – Tällaista rajoitusta ei kuitenkaan missään ole asetettu.

Jorma Snellman ehdotti Huotaria puheenjohtajistoon ja sinne ehdotettiin myös Robert Brotherusta.

Lehtonen ehdotti ääntenlaskijoiksi Sjöström, Jyrki Karjalainen ja Lasse Pylkki. Myös Timo Rantalaa ja Heikki Karjalaista ehdotettiin ääntenlaskijoiksi, mutta molemmat kieltäytyivät. Tämän jälkeen ääntenlaskijoiksi valittiin Pylkki, Marko Lakkala ja Marko Koivuniemi.

Kokouksen puheenjohtajien valinta ratkaistiin vaalilla, jossa annettiin 29 hyväksyttyä äänestyslippua, yksi hylätty lippu ja yksi tyhjä lippu. Äänimäärät olivat: Korhonen 22, Brotherus 21, Huotari 20, Lehtonen 12, Jyrki Karjalainen 5 ja Sjöström 3, joten valituiksi tulivat Korhonen, Brotherus ja Huotari.

Martti Vaattovaara ehdotti sihteeriksi Sjöströmiä, ja Räisänen ehdotti Mäntysaloa kokoavaksi sihteeriksi sekä Laakkosta toiseksi sihteeriksi. Mäntysalo valittiin kokoavaksi sihteeriksi ja avustaviksi sihteereiksi valittiin Laakkonen ja Vaattovaara.

Pöytäkirjantarkastajia valittiin neljä: Hohenthal, Lehtonen, Sjöström ja Tiukkanen.

Vaalivaliokuntaan Sjöström ehdotti Sundströmiä. Räisänen ehdotti Perinivaa sekä Korhosta ja lisäksi hän ehdotti Korhosta vaalivaliokunnan puheenjohtajaksi. Myös Petri Karismaa ja Timo I. Vasamaa ehdotettiin vaalivaliokuntaan. Huotari ehdotti valittavaksi Henrik Sawela. Päätettiin valita seitsenjäseninen vaalivaliokunta ja valituiksi tulivat: Karisma, Korhonen, Periniva, Räisänen, Sawela, Sundström ja Vasama.

Julkilausumavaliokuntaan valittiin Teuvo Kantola, Niemelä, Erja Sallinen, Sjöström ja valiokunnan koollekutsujaksi valittiin Kantola.

Keskustelu liiton toiminnasta liittokokouskaudella 2005-2008

Keskusteltiin liiton työstä. Sjöström moitti LH:a ja LV:a arvostelukyvyyttömyydestä, kun PAT oli erotettu liitosta. Erottaminen oli vahvistettu LV:ssa äänin 6-4, mikä lisättiin toimintakertomukseen.

Sundström moitti liittoa liikojen kokousten pitämisestä ja byrokratiasta. Sallisen mielestä kokouksia ei ollut pidetty liikaa. Korhonen sanoi, että on huono asia, kun ei ole työvaliokuntaa asioita valmistelemaan. Hänestä työvaliokuntaan voisivat kuulua pj, vpj, pääsihteeri ja toimistonhoitaja. Pylkin mielestäkin liiton jäsenistö on pieni, mutta organisaatio raskas. Kuitenkin yhteyksiä jäsenyhdistyksiin on vähän. Myös Sjöström arvosteli kokouskulujen voimakasta kasvua.

Sjöströmin mielestä pitäisi aina selvästi kertoa, että www.eroakirkosta.fi on TAVA:n toimintaa.

Välillä pidettiin tauko ja kokous jatkui taas kello 15.37.

Aiemmista tukityöllistetyistä Tuija Laiho ja Katariina Suutala eivät olleet liiton, vaan HVA:n työllistettyjä. Jani Kauppila ja Erkki Haapaniemi olivat liiton palkkaamia tukityöllistettyjä. Haapaniemen työsuhte jatkuu lokakuuhun saakka.

Myös jäsenyhdistykset kertoivat toiminnastaan. Pertti Periniva kertoi Kemin yhdistyksen järjestäneen vuosijuhlansa. Sjöström kertoi Prometheuksen järjestämästä yleisötilaisuudesta Helsingissä kesällä 2007, jossa esitelmöi argentiinalainen tohtori José Fernández Santana. Tilaisuus järjestettiin yhteistyössä PAT:n kanssa (ks. [Uudella ylioppilastalolla keskusteltiin ateismista \(4.8.2007\)](#) [PDF]). Pohjois-Savon yhdistyksen pj:n kerrottiin vieneen yhdistyksen asiakirjat ja toiminta on pysähdyksissä.

Vuonna 2005 ei jaettu Väinö Voipio –palkintoa.

Sjöström sanoi, ettei vihkimisoikeuden tavoittelu uskonottomille katsomusyhteisöille ole hyvä toimintalinja. Toisaalta hän sanoi, että Eurooppa-koulun opetukseen voidaan vielä vaikuttaa toisin kuin Huotari oli ajatellut.

Eroakirkosta.fi-palvelun osalta kerrottiin, että vielä vuonna 2004 liitto maksoi kirjeellisiä eroamisia koskevat postimaksut tukien tällä tavoin TAVA:n toimintaa. Mainittiin summa 6.000 euroa. Jo vuonna 2005 postimaksut maksoi TAVA itse. Postimaksut ovat pienentyneet, koska pääosa eroamisista tapahtuu nyt sähköisesti. Kuluvana vuonna palvelun kautta eronneita oli 17 709.

Sundström kiinnitti huomiota siihen, että liitto sai lahjoituksia vuonna 2007 vain 50,00 euroa. Luottamus liittoon on mennyt. Hän ehdotti, ettei anneta vastuuvapautta hallitukselle ja muille tilivelvollisille.

Tili- ja vastuuvapaus kuitenkin myönnettiin, johon Sundström ja Sjöström jättivät eriävän mielipiteensä.

Liiton tavoitteet ja strategia 2008-2011

Liiton tavoitteet ja strategia –asiakirja (TS-asiakirja) hahmotteli seuraavan LK-kauden toimintaa. Tavoitteiden julkittuominen oli nyt ehdotettu tiedotussihteerin tehtäväksi. Päätyvällä kaudella tiedottaminen oli ollut niukkaa, salailevaa, sattumanvaraista ja sekavaa.

Vapaa Ajattelijat –lehden ilmoitushankinta esitettiin aloitettavaksi tavoitteena, että vuonna 2011 ilmoituksilla katetaan vähintään puolet lehden kuluista. Ilmoitushankinta on aiemmin aloitettu useita kertoja ja useita kertoja se on myös epäonnistuneena päättynyt. Tavoitetta pidettiin epärealistisena.

Ehdotettiin koottavaksi valtakunnallinen puhujarekisteri ja kehitettävän puhujien yhteistyötä yhdessä Prometheus-seremoniat Oy:n (Pro-Seremoniat Oy) kanssa. Ehdotus oli kummallinen, koska liiton meno mukaan mainittuun yhtiöön vuonna 1999 juuri tuhosi tällaiset hankkeet. Puhujarekisterit ovat sen jälkeen syntyneet muualle kuin liittoon. Liitto ei ole luotettava yhteistyökumppani jäsenyhdistyksilleen. Yksityisen osakeyhtiön edut ohittivat liiton ja sen jäsenyhdistysten edut.

Eniten epäilystä herätti ehdotus siitä, että liiton saamien testamenttien tuotoilla voitaisiin rahoittaa kaikkea liiton tarpeellista toimintaa. Sundström näki tämän hallituksen yrityksenä hyväksyttää toimintalinja, joka on vastoin eräiden testamentintekijäin antamia määräyksiä testamenttien kautta tulleiden pääomien ja niiden tuottojen käyttämisestä. Hallitus on vuosikausia rikkonut näitä määräyksiä. Se on vaikuttanut siihen, että testamenttien ja lahjoitusten virta liitolle katkesi.

Lisäksi Sundström arvosteli ehdotusta erottaa testamenttirahastojen pääomasta osuus liiton jäsenyhdistysten hautausmaiden varoiksi. Hänen mielestään tällaista rahastointia ei tarvita. Rahastot ovat liiton varoja. Jokaisen yhdistyksen on pidettävä hautausmaansa hallinta ja hoito omissa käsissään. Liiton tehtävänä on myöntää hautausmaatoimintaa varten harkinnanvaraisia avustuksia.

Liiton sääntöjen muuttaminen

Toisena kokouspäivänä käsiteltiin palkkioiden päättämisen jälkeen liiton sääntöjen muuttamista. Esitetyt muutokset olivat vähemmän tärkeitä lukuun ottamatta äänivallan jakoon esitettyjä muutoksia. Tämä hallituksen esitys tarkoitti suhteellisen äänivallan siirtämistä yli 20 pieneltä yhdistykseltä muutamalle suurelle yhdistykselle.

Ehdotuksen mukaan yhden äänivaltaisen edustajan saisi lähettää jo kultakin alkavalta 50 jäseneltä, kun nykyisin sen saa lähettää vasta alkavalta 100 jäseneltä. Lisäksi edustajamäärä voisi olla enintään seitsemän, kun se nyt on enintään kuusi.

Tämä, kuten muutkin vahingolliset tai tarpeettomat sääntömuutokset, olisi voitu torjua 11 äänen (1/3) turvin, mutta oppositio ei siinä onnistunut. Kokousbyrokratian lisäämisen puolesta puhuivat ainakin Lehtonen (TUVA) ja Kantola (TAVA), mutta myös oppositiohenkisiä ajatuksia aiemmin esittäneet Pentti Suksi (VVA) ja Aki Räisänen (KAIVA) kannattivat kokousten lisäämistä.

Selvä enemmistö pienten yhdistysten edustajista äänesti oman yhdistyksensä etua vastaan. Äänestyksessä esitys hyväksyttiin äänin 22 puolesta, 5 vastaan ja 1 tyhjä: valta keskitettiin liiton kolmelle suurimmalle, yli sadan jäsenen yhdistykselle (HVA, KAVA ja TAVA).

Liittomaksut eivät alene

Jäsenyhdistysten liitolle maksaman liittomaksun suuruudesta keskusteltiin. Paula Vasama vastusti liittomaksun alentamista, koska liiton kehittäminen vaatii varoja.

Vaikka liitto pidättää itsellään mm. kaikki sen saamat valtionavut ja saa merkittäviä pääomatuloja, jotka käyttää osin testamenttimääräysten vastaisesti omaan toimintaansa, nämäkään tulot eivät siis Vasaman mielestä riitä liitolle.

Marko Lakkala huomautti, ettei jäsenyhdistysten toiminta ollut kehittynyt mihinkään, vaikka liittomaksua oli jo aiemmin alennettu.

Lehtonen käänsi taas takkinsa

Erikoinen tapaus sattui juhlapuhujapalveluita koskevan Lehtosen esityksen kohdalla. Esityksessä todettiin, että liiton Prometheus-seremoniat Oy:n kanssa 20.3.1999 tekemä sopimus oli aiheuttanut sen, ”että liitto ei ole voinut täysipainoisesti osallistua yhdistyksiensä juhlapuhujapalveluiden kehittämiseen”. Lehtonen esitti, ettei sopimusta jatketa sen umpeutuessa 1.1.2010, mainitun yhtiön puhujille tai muun ohjelman esittäjille ei makseta [liiton varoista] palkkioita eikä kulukorvauksia 1.7.2008 jälkeen ja että liitto panostaa nykyistä voimakkaammin yhdistyksiensä kautta oman puhujaverkoston luomiseen.

Takinkääntäjänä tunnettu Lehtonen veti koko esityksensä pois.

Kustannustoiminta ajetaan alas

Muutenkin hallituksen lisäksi jotkut kokousedustajat olivat tehneet ja kannattivat sellaisia esityksiä, joilla vapaa-ajattelijain toimintaa yhä uusilla toiminta-aloilla ehdotettiin lopetettavaksi. Liiton ja sen jäsenyhdistysten omistaman Kustannus Oy Vapaa Ajattelija Ab:n toiminnan alasajo oli tällainen asia.

Lehtonen esitti, että yhtiön ”huonon hallinnon takia yhtiön osakepääoma on lähes kokonaan kulutettu”, joten yhtiön liiketoiminta tulisi lakkauttaa kokonaan tai määrääjäksi kuitenkin siten että yhtiön nimi ja osake-enemmistö säilyy liiton hallussa. Erkki Hohenthal ja Suksi kannattivat Lehtosen esitystä.

Sundström, yhtiön entisenä toimitusjohtajana ja useiden yhtiön julkaisemien teosten suomentajana sekä toimittajana ja myös yhtiön toiseksi suurimpana osakkaana, vastusti esitystä. Hänen mielestään liiton kannattaisi myydä osakkeensa jollekulle sellaiselle taholle, joka haluaa ja osaa harjoittaa kustannustoimintaa. Aiemmin se osattiin yhtiössäkin ja yhtiö tuotti useina vuosina voittoakin. Kukkosmielisten henkilöiden vallattua liiton, toiminta muuttui hyödyllisestä liiketoiminnasta haitalliseksi byrokratiaksi ja yhtiön varojen hävittämiseksi. Myös Lasse Pylkki vastusti yhtiön alasajoa.

Lehtosen esitys hyväksyttiin äänin 20-4. – Satujen Hölmölä on ehkä sittenkin olemassa.

Vaalivaliokunta

LK päätti valita vaalivaliokunnan, vaikka sen valitsemista vastustivat mm. karkkilalaiset Erkki Hohenthal ja liiton kunniapuheenjohtaja Timo I. Vasama. Valiokunnan valitsemista perusteltiin sillä, että sen laatima ehdotus voisi nopeuttaa vaalien toimittamista. Jäsenmääräksi päätettiin seitsemän, edellisessä LK:ssa 2005 jäsenmäärä oli ollut viisi.

Jäseniksi valittiin Petri Karisma, Olavi Korhonen, Pertti Periniva, Aki Räisänen, Henrik Sawela, Kimmo Sundström ja Timo I. Vasama. Korhonen valittiin koollekutsujaksi. Jäsenistä neljä eivät tavoitelleen mitään tointa itselleen (Karisma, Sawela, Sundström ja Vasama).

Valiokunta kokoontui illalla. Perinivan esityksestä Korhonen valittiin sen puheenjohtajaksi. Yleiskeskustelussa Vasama ja Periniva pitivät tärkeimpänä asiana, että riitely liitossa saadaan loppumaan. Sundström sanoi vastustavansa vallankeskitystä, jonka toimintalinjan Karisma sanoi hyväksyvänsä. Tässä yhteydessä vallankeskityksen vastustaminen tarkoitti sitä, ettei mistään yhdistyksestä tule valita LH:n varsinaiseksi jäseneksi enempää kuin korkeintaan yksi henkilö.

Keskusteltiin myös siitä periaatteellisesta kysymyksestä voiko liiton palkkalainen olla LH:n jäsen vai ei. Todettiin, että perusteita on puolesta ja vastaan.

Pidettiin tärkeänä, että tulevien johtohenkilöiden (puheenjohtaja ja pääsihteeri) yhteistyö sujuu. Vaalivaliokunnalle oli tehty kirjallisia esityksiä luottamustoimiin valittavista henkilöistä. Todettiin, että ehdotuksia puheenjohtajiksi oli tehty siten, että molempien ehdokkaiden (Sallinen ja Niemelä; Huotarin ehdokkuus ei vielä tässä vaiheessa ollut tullut julki) näytti vahvalta ja tasaiselta. Pääsihteeriä koskevien ehdotusten (ainakin viisi henkilöä) perusteella arvioitiin, että kannatus oli hajanaisempaa, mutta voisi olla tasaisemmin jakaantunut. Esitykset eivät antaneet selvää osviittaa valiokunnan työlle.

Valiokunnan työtä häiritsi se, että joidenkin ehdokkaiden osalta ei tiedetty tarkasti minkälaisiin toimiin he suostuvat elleivät tule valituksi siihen toimeen, johon haluavat. Lisähankaluus oli se, että joidenkin ehdokkaiden toiveet olivat muuttuneet siitä, mitä he aiemmin olivat ilmoittaneet.

Työ aloitettiin helpoimmasta päästä. Ensin pudotettiin pois ainakin tusina sellaista istuvaa henkilöä, jotka olivat laiminlyöneet ottaa osaa toimintaan ja jotka eivät olleet ilmoittaneet kiinnostustaan luottamustoimiin. Kummallista kyllä, LK kuitenkin myöhemmin valitsi näistäkin henkilöistä ainakin kaksi jatkamaan luottamustoimissa.

Valiokunnalla oli mahdollista tehdä ehdotus kaikista LH:n ja LV:n jäsenistä tai vain osasta. Päädyttiin edelliseen. Toinen mielipide oli se, että puheenjohtajasta ja pääsihteeristä ei tehdä ehdotusta ollenkaan. Vasta vaalivaliokunnassa kolmanneksi puheenjohtajaehdokkaaksi ilmoitettiin Huotari. Vaalivaliokunta päätyi ehdottamaan häntä liiton puheenjohtajaksi ja Erja Sallista pääsihteeriksi. Karisma kertoi valiokunnalle, että Sallinen suostuisi pääsihteeriehdokkaaksi, joka tieto olikin väärä. Sallinen oli aiemmin ilmoittanut, ettei hän ole ehdokkaana muihin tehtäviin kuin puheenjohtajaksi eikä mieli ollut muuttunut.

Tilintarkastajat

Varsinaisiksi tilintarkastajiksi valittiin Timo Vilén (HTM) ja Eeva Hartikainen sekä varatilintarkastajiksi Veikko Laine ja Jani Hinkka.

Jännittävä puheenjohtajavaali

Puheenjohtajaehdokkaat Huotari, Niemelä ja Sallinen esittelivät itsensä. Niemelä kertoi kannattavansa liiton demokratisoimista ja riitelyn lopettamista. Sallinen sanoi haluavansa kiertää jäsenyhdistyksissä ja uskoi tulevansa toimeen Paula Vasaman kanssa, mistä oli epäilyksiä. Paula Vasama sanoi, että Huotarilla on parantamisen varaa esimiestyön osalta. Sawela ei halunnut valittavaksi henkilöä, jota ei tunneta, jolla hän viittasi Niemelään. Nykyhallitusta moitittiin ”kaikkien aikojen ylivedoksi” mitä tulee riitelevään ilmapiiiriin.

Ensimmäisellä kierroksella Niemelä sai 13 ääntä, Huotari ja Sallinen molemmat 9 ääntä. Leila Närhinen toimi onnettarena ja nosti arvan, joka pudotti Huotarin toiselta äänestyskierrokselta. Tässä vaiheessa salin ulkopuolelta kuului äänekästä naurua. Lähteenä arveltiin olleen Hannu Raitanen, jonka Huotari oli ajanut kokouspäivän aamuna ulos kokoussalista ilman sen kummempia perusteluja.

Toisella äänestyskierroksella Niemelä sai 16 ääntä, Sallinen 14 ääntä ja lisäksi annettiin 1 tyhjä lippu. Huotarin ensimmäisellä kierroksella saamista äänistä siis kolme siirtyi Niemelän hyväksi, viisi Sallisen hyväksi ja yksi ääni muuttui tyhjäksi.

Jussi K. Niemelä, liiton uusi puheenjohtaja.

Sallinen ja Huotari olivat molemmat kukkosmielisten liiton hajottajien ehdokkaita, Niemelä puolestaan uusi, ryvettymätön ehdokas. Niemelä oli ainoa kelpvollinen ehdokas oppositiolle. Kukkosmielisten äänet hajaantuivat jokseenkin tasan kolmen ehdokkaan kesken. Tästä seurasi se, että ateistioppositio pääsi vaa'an kielen asemaan ratkaisten vaalin Niemelän eduksi.

Niemelä kiitti kannatuksesta luvaten olla koko liiton eikä vain yhden osapuolen puheenjohtaja.

Huotari valittiin pääsihteeriksi

Pääsihteerinvaalissa ehdokkaina olivat Paula Vasama, Huotari ja Marko Koivuniemi. Vasama oli asettunut ehdokkaaksi monestakin syystä. Jo edellisessä LK:ssa hän oli koettanut estää Jori Mäntysalon valitsemisen pääsihteeriksi, mikä ei onnistunut. Toiseksi Juha Kukkonen, joka oli

pääsihteeriehdokkaana ennen Koivuniemeä, mutta pakotettiin luopumaan ehdokkuudesta Niemelään kohdistuneiden [mollausviestiensä](#) takia, ei nauttinut Vasaman luottamusta. Koivuniemi taas tunnettiin öykkärinä. Vasaman pääpyrkimyksenä oli nyt estää Koivuniemen valitseminen pääsihteeriksi. Lopuksi Vasama, riideltään lukuisten hallituksen jäsenten kanssa, pelkäsi kovasti saavansa potkut ja koetti sen takia itse päästä äänivaltaiseksi hallituksen jäseneksi. (Liitossa pääsihteerinä on pidetty hallituksen jäsenenä, vaikka säännöissä ei sanota, että hän olisi hallituksen jäsen.)

Huotari hävisi Kotkan LK:ssa 2002 puheenjohtajanvaalin Erkki Hartikaiselle äänin 18-17 ja Järvenpään LK:ssa 2005 pääsihteerinvaalin Jori Mäntysalolle äänin 23-10. Hän oli kukkosmielisten ydinryhmän ehdokas. Häntä on pidetty liiton todellisena johtajana jo siitä lähtien, kun hänet valittiin päättyvän LK-kauden istuvan hallituksen varapuheenjohtajaksi.

Marko Koivuniemi on kukkosmielinen käpykaartilainen, joka erosi 11.10.2006 LH:n varajäsenen paikalta kesken kauden. Hänen sanotaan kuitenkin hoitaneen keskustelulista Kinatorin sensorin töitä koko ajan. Koivuniemi on sensuurihenkisenä tietokonealan ihmisenä hallitukselle mieluinen työrukkanen.

Sen osalta, voisiko liiton palkkalainen olla myös luottamushenkilö, näkemykset menivät ristiin. Olavi Korhonen vastusti ajatusta, ja Sawela piti sitä vallankeskityksenä. Sundström kertoi, että hänellä on entisenä palkkalaisena kokemusta sekä olostu luottamushenkilönä että olostu vain palkkalaisena. Tilanteessa, jossa tulevan pääsihteerin yhteistyökyky puheenjohtajan kanssa on kyseenalaista, hän oli valmis nielemään sen, että palkkalainenkin voisi samanaikaisesti olla luottamushenkilö ja kertoi nähtävästi kannattavansa Vasamaa pääsihteeriksi.

Hyvin erikoinen vaatimus, joka oli suunnattu Paula Vasamaa vastaan, tuli Korhosen esittämänä: Vasamaa pyydettiin allekirjoittamaan ilmoitus siitä, että hän luopuu liiton toimiston- ja taloudenhoitajan palkkatyöstään, jos tulee valituksi pääsihteeriksi. Vasama torjui vaatimuksen ja moitti Korhosta sen esittämisestä. Vaatimus kertoo siitä miten häikäilemättömiä ja röyhkeitäkin kukkosmielisten toimintamenetelmät ovat.

Ensimmäisellä kierroksella äänet jakaantuivat näin: Huotari 11, Vasama 11 ja Koivuniemi 9. Toisella kierroksella Huotari sai 21 ääntä ja Vasama vain 10 ääntä. Koivuniemen kannattajat eivät siis kannattaneet Vasamaa, ja Huotari voitti vaalin selvästi.

Tämän vaalin perusteella heräsi myös ajatus, että Huotari olisi saattanut voittaa puheenjohtajavaalin, jos olisi päässyt arvalla toiselle äänestyskierrokselle.

Liittohallitus valittiin äänin 21-4

LH valittiin muilta osin vaalivaliokunnan esityksen mukaisesti äänestyksen jälkeen äänin 21-4.

Olavi Korhonen valittiin yksimielisesti LV:n puheenjohtajaksi.

*Olavi Korhosen kolmas kausi liittovaltuuston
puheenjohtajana alkoi.*

LV valittiin yksimielisesti vaalivaliokunnan esityksen mukaisesti.

Kulttuuriohjelman uudistaminen järjestökasittelyyn

Sallinen oli laatinut muutosehdotuksen liiton Kulttuuriohjelmaan, joka oli hyväksytty Lahden LK:ssa 1993. Hän sanoi, että joidenkin lakimuutosten ja ajan tuomien muutosten johdosta ohjelmaa on päivitetty, mutta 95 prosenttia on vanhaa tekstiä.

Sundström esitti Sjöströmin kannattamana, että ohjelmaluonnos tulisi lähettää jäsenjärjestöille ja varata näille runsaasti aikaa lähettää siitä kommenttinsa. Kari Pasanen kannatti lykkäysesitystä, samoin Suksi ja Janne Vainio. Puheenjohtaja Huotari ehdotti, että kommentit Sallisen ehdotukseen tulee lähettää liitolle 31.10.2008 mennessä. LH tuo päivitetyn ohjelman LV:n kevätkokouksen 2009 käsiteltäväksi. Päätettiin menetellä näin.

Kulttuuriohjelman käsittely oli kokouksen viimeinen asiakohta. Puheenjohtaja päätti kokouksen kello 16.26.

Uusi liittohallitus

Uuden LH:n jäseniä: Antti Värri (seisomassa, vas.), Jori Mäntysalo, Timo Mykrä, Lasse Pylkki, Eino Huotari, Jussi K. Niemelä, Aki Räisänen ja Aimo Törmänen. Eturivissä Marko Lakkala (vas.), Robert Brotherus, Kari Pasanen ja Erkki Hohenthal.

Puheenjohtaja Jussi K. Niemelä, Helsinki
Pääsihteeri Eino Huotari, Karkkila

Varsinaiset jäsenet

Robert Brotherus, Helsinki
Marko Lakkala, Oulunseutu
Timo Mykrä, Vuoksenlaakso
Jori Mäntysalo, Tampere
Marko Koivuniemi, Seinäjoki
Aki Räisänen, Kainuu
Kari Pasanen, Keski-Suomi

Henkilökohtaiset varajäsenet

Tauno Lehtonen, Turku
Lasse Pylkki, Keski-Uusimaa
[Heljä Pekkalin, Pohjois-Kyymen; ei suostu]
Antti Värri, Tampere
Anneli Laakkonen, Kotka
Aimo Törmänen, Porvoon seutu
Erkki Hohenthal, Karkkila

Vaalivaliokunnalla oli se väärä, Jori Mäntysalolta peräisin oleva tieto, että Heljä Pekkalin Pohjois-Kymen yhdistyksestä haluaisi jatkaa LH:ssä. Valiokunta ehdotti häntä Timo Mykrän (Vuoksenlaakso) varajäseneksi heti työnsä alussa, eikä valiokuntakäsittelyn aikana tähän haluttu tehdä mitään muutoksia. Kun Pekkalin ei ollut läsnä LK:ssa, tieto hänen

kieltäytymisestään tästä paikasta saatiin vasta kokouksen jälkeen. Paikan täyttäminen siirtyy uuden LV:n tehtäväksi. Se kokoontunee jo tulevana syksynä.

Uusia jäseniä LH:ssa ovat Niemelä, Mykrä, Pylkki, Värri, Törmänen ja Hohenthal.

Ikäkysymys

Minkä ikäisiä hallituksen jäsenet ovat? Aiemmin mm. Juha Kukkonen ja myös Olavi Korhonen ovat kannattaneet nuorennusleikkauksia. Vuoden 2005 LK-raportin, jonka kirjoitti Janne Vainio, otsikko oli *Nuorennusleikkaus liiton johtoon* (VAJ 2005:4, 10-12). Tällöin 62-vuotias (s. 1942) pj Hartikainen antoi tilaa 31-vuotiaalle Robert Brotherukselle ja 46-vuotiaan pääsihteeri Juha Kukkonen (s. 1958) sanottiin myös antaneen tilaa 29-vuotiaalle Jori Mäntysalolle.

Nyt uusi puheenjohtaja on 41-vuotias (s. 1967) ja uusi pääsihteeri 53-vuotias (s. 1954). Varsinaisista jäsenistä vanhin on 54-vuotias Aki Räisänen, nuorin 31-vuotias (s. 1976) Marko Koivuniemi. Varajäsenissä on vanhempaakin väkeä.

Tämän kirjoittaja ei ole nuoruus- eikä kauneuskilpailujen kannattaja tässä asiassa. Tärkeintä olisi saada päteviä hallitusjäseniä. Itse tulin hallituksen varajäseneksi 21-vuotiaana ja poistuin 45-vuotiaana. Nyt hallitukseen tuli valituiksi muutama kelvoton, muutama päteväksi tunnettu, muutama uusi ja monta vanhaa jäsentä. Kukkosmieliset liiton hajottajat (Huotari, Brotherus, Mäntysalo ja Koivuniemi) jäivät vähemmistöön. Odotuksia ei voi asettaa korkealle, mutta huonomminkin olisi voinut käydä.

Uusi liittovaltuusto

Uuden LV:n jäseniä: Rauno Toiminen (vas.), Pertti Periniva, Olavi Korhonen, Martti Vaattovaara (kykyssä), Arto Tiukkanen, Juha Toivonen ja Janne Vainio.

Liiton nykysääntöjen mukaan (8 §, 7. kohta) LK valitsee myös LV:n puheenjohtajan. Valtuusto valitsee itse varapuheenjohtajansa.

Varsinaiset jäsenet

Olavi Korhonen, Lappeenranta ja ympäristö,
puheenjohtaja

Kari Hanka, Raisio
Esa Honkanen, Kotka
Teuvo Kantola, Tampere
Vesa Niemi, Turku
Pertti Periniva, Kemi
Jorma Snellman, Karkkila
Reijo Taipale, Lahti
Arto Tiukkanen, Helsinki
Martti Vaattovaara, Luoteis-Lappi
Janne Vainio, Prometheus

Henkilökohtaiset varajäsenet

Samuli Pahalahti, Lappeenranta ja ympäristö

Paula Kauppila, Keski-Suomi
Kari Mänttari, Kotka
Sirkka Vadén, Tampere
Juha Toivonen, Forssa
Matti Nummelin, Nokia
Ulla Kindstedt, Karkkila
Rauno Toiminen, Lahti
Esa Ylikoski, Helsinki
Erkki Pekkinen, Kemi
Jaakko Wallenius, Länsi-Uusimaa

Uusia jäseniä LV:ssa ovat Hanka, Niemi, Vaattovaara, Vainio, Mänttari, Nummelin, Ylikoski, Pekkinen ja Wallenius.

Kotimatalle. Pisin kotimatka oli Kolarin kunnassa asuvalla Martti Vaattovaaralla.